

Szkółka

niedzielnia

Modl się i pracuj, a będziesz szczęśliwym.

Leszno. — *Niedziela szesnasta po Zielonych świątkach, dnia 4. Września 1842.*

Religia.

Czytanie z listu św. Pawła do Efezów z Rozdziału trzeciego.

Bracia! proszę was, abyście nie ustawali w uciskach moich za was, która iest chwała wasza. Dla tego klękam na kolana moje ku Oycu Pana naszego Jezusa Chrystusa, z którego wszelkie oycowstwo na niebie i na ziemi iest nazywane, aby wam dał wedle bogactw chwały swojej, żebyście byli mocą utwierdzeni przez ducha iego we wewnętrznego człowieka, aby mieszkał Chrystus przez wiarę w sercach waszych, w miłości wkorzeni i ugruntowani, żebyście mogli pojąć z wszystkimi świętymi, która iest szerokość i długość i wysokość i głębokość, i poznać przewyższającą naukę, miłość Chrystusową; abyście byli napełnieni wszelakię zupełności bożej. A temu, który mocen iest wszystko daleko obficię uczynić, niż prosimy, albo rozumiemy, wedle mocy, która w nas skutecznie robi, Iemu chwała w kościele i w Chrystusie Jezusie na wszystkie rodzaie wieków. Amen.

Obiaśnienie.

O iakichto uciskach swoich wspomina święty Paweł, gdy mówi: proszę was, abyście nie ustawali w uciskach moich.

Paweł św. list swój do Efezów pisał z Rzymu, z więzienia, do którego za to był wtrącony, iż opowiadał naukę Jezusa Chrystusa; cierpiał więc dla Jezusa, co nie było żadną dla niego hańbą, owszem w oczach wszystkich prawowiernych wielkim zaszczytem.

Ale czemu wyraża się, że za nich cierpi i że te Iego cierpienia są ich chwałą?

Ponieważ Apostół św. za to uwięzionym został, że opowiadał Ewanielią w państwie rzymskiem, którą i Efezom opowiadał; więzienie tedy Iego będąc chwałą dla niego przed Bogiem i wiernymi, było zarazem chwałą i dla Efezów, że ie znosił dla ich wiary. Przez to pociesza ich, aby się nie smucili i nie upadali na duchu, że iest w więzieniu: proszę was, abyście nie ustawali w uciskach moich za was, które są chwałą waszą.

Czy chętnie ponosił Paweł św. uciski więzienia?

Chętnie! bo ie ponosił za prawdę, za Boga, dla wiernych, dla tego w wesolosci serca pada na kolana i modli się za wiernych kościoła efeskiego do Boga, Oycy wszego stworzenia, aby ich łaską swoją przenajświętszą utwierdzał w wierze i miłości. Ztąd dla nas ta ważna wypływa nauka, że kiedy nasi Pasterze, Nauczyciele, zasyłają do Boga modły za

nas, my nawzajem za nich modlić się powiniśmy.

Co rozumie Apostół przez ową miłość niezmierzoną, niezgłębioną Chrystusa, o której mówi, że jest sama szerokość, długość i wysokość i głębokość, a którą pragnie, aby Chrzęścianie poznali?

Przez nią rozumie tę miłość przedwiecznego Boga syna, którą ku nam ludziom przez to pokazał, że z niepojętego przywiązania ku nam zstąpił z nieba na ziemię, stał się człowiekiem i umarł na krzyżu dla naszego zbawienia. Miłość ta tak jest obszerna, tak niezmierzona, tak wysoka, tak głęboka, że rozum ludzki ogarnąć ię nie zdoła. Ci zaś, co się starają tę miłość dokładnie poznać, o ile to ludzkimi siłami zdołają, nawzajem muszą się koniecznie poczuwać do miłowania nadewszystko Tego, który nas tak umiłował, to jest: Boga Ojca Jezusa Chrystusa, i Jezusa Chrystusa, Syna Boga i człowieka, Zbawiciela naszego i Odkupiciela.

A czego życzy Paweł św. wiernym, gdy mówi: abyście byli napełnieni wszelakię zupełności bożęj?

Przez te słowa życzy z największym pragnieniem wiernym, aby byli pełni wiary, nadziei i miłości ku Bogu, i żeby li tylko dla chwały Boga i Jezusa żyli i pracowali, która to chwała i Jego nayszczerszém jest życzeniem, które kończąc to miejsce swego listu, woła: „a Temu, który mocen jest wszystko obficię uczynić nad to, o co go prosimy, albo co rozumimy, wedle mocy, która w nas skutkuje; Iemu chwała w kościele i w Chrystusie Jezusie na wszystkie rodzaje wszystkich wieków.

Taką to miłością Boga i pragnieniem rozszerzenia chwały Jego pałając Paweł św., nie zważał ani na prześladowania,

ani chłostania, ani kamienowania, ani na więzy! Bogiem żył i dla Boga żył, a jakim duchem On technął, takim starał się, aby i Jego duchowne dziatki, przez niego do Chrystusa nawróceni, techneli. W miłości Boga i Jego chwale znajdował ulgę w cierpieniach.

Zbliźmy się więc i my, najmilszi Bracia! korném sercem do Boga Ojców naszych; przeżyjmy się Jego niepojętą miłością, dla Niego żyjmy, w Nim żyjemy, a naydotkliwsze wypadki mnię nam dokuczać będą. Amen.

Iako święta święcić?

„Odpocząć od każdéj pracy i roboty cielesnéj, a zwłaszcza od złości, a udać się na wszelakie uczynki dobre. Bo nie masz żadnéj gorszéj a cięższéj roboty, iako jest złe czynić. Abowiem nie na pijaństwa, nie na przechadzki, nie na tańce, nie na zbytki święta są ustanowione. I prawdziwie napisał Augustyn św., że lepięby snąć w święto orać niżli skakać, acz oboje nie dobre. Ale osobliwie Kościół rozkazuje, abyśmy w każde święto, ułacniwszy się, a szedłszy do kościoła, z wielkiém nabożeństwem Mszy świętęj zupełnéj wysłuchali i Sakramentów na zbawienie nasze ustanowionych, ku uleczeniu dusz naszych, często używali; grzechów swoich często się spowiadali, i najsświętszy Sakrament ciała i krwi pańskięj często przyjmowali; słowa bożego z pilnością słuchali; w modlitwie, w dziękczynieniu, w bogomyślnościach a w miłosiernych uczynkach wszystek dzień strawili; ubogim a niedostatecznym iakmużnę dawaiać, chore nawiedziaiać, smętne pociesziaiać. Tak iako nam w dzisiejszój Ewangelii przykład z siebie Pan dać raczył, który oto, iakośmy słyszeli,

w dzień sobotny i chorego człowieka uzdrowił, i znamienite kazanie przy stole uczynił i nauczył prawdziwego soboty święcenia; okazując, iż się nie gwałcą święta dobrze czyniąc, ale źle czyniąc."

Rozmaitości.

Użytki z iałowcu.

Z Z. g.

Iałowiecpospolity, dobrze każdemu znany, zaleca się wybornymi własnościami w gospodarstwie. W Infantach, Estonii, Fiiandyi i Kurlandyi używają: 1. Iglivia z iałowcu zamiast kadzidla, dla wypędzenia z izb niezdrowego powietrza. 2. Wodę do warzenia piwa używaną odgotowują z gałązkami iałowcowemi, co nie tylko piwu smak przyjemny daie, lecz nad to czyni ie zdrowém, pędząc mokrz. 3. Naczynia do mleka wypłokują wodą z iałowcem warzoną, a to dla utrzymania ich w czystości, iako i dla nadania mleku dobrego smaku. 4. Z drzewa iałowcowego robią naczynia do nabiału. 5. W oborze iest iałowiec rzeczą prawie nieodzowną. Ciepły napój, który się doynym krowom daie, zaprawiają wodą iałowcową dla pomnożenia mleka. Podobnież poią niekiedy owce tym odwarem. 6. Iagody iałowcowe zamykają żywiczny i aromatyczny oléy, który służy do rozmaitych potrzeb. 7. W wielu miejscach pią zamiast herbaty dojrzałe iagody iałowcowe, czarne, albo ciemno niebieskie, utłuczone i wrzącą wodą w imbryku nalane. One bowiem mają własność czyszczenia krwi, pędzenia mokrzy i łagodne robią rozwolnienie, a smak ich nie iest odrażający. 8. Ususzone iagody iałowcowe i upalone, używane iak kawa,

maią własność rozwalniania, osobliwie kiedy kto na kamień lub podagrę cierpi. Uważają także, że iagody te są rozgrzewające, rozdzielające, rozmiękczaające pot i mokrz pędzące. 9. Z iałowcu warzą zdrowe i smaczne piwo, którego sposób robienia następujący: 30 funtów czystych iagód iałowcowych utłuc trzeba w miedzierzu tak, żeby żadna iagoda całą nie została; wsypać do kadzi przygotowaney iak do warzenia zwyczajnego piwa; potem półtrzecia wiadra wody nalać zimnéy, i nakrywszy, zostawić przez 24 godzin. A gdy się soki z iagód wysączą, ściągają się woda z kadzi za pomocą kurka, warzy się w kotle, pilnie odszumowując, żeby piwo nie dostało gorzkiego smaku. Skoro się przyprawa odgotuje i odszumuie, bierze się iéy małą ilość i w takowéy stosowną ilość chmielu w osobném naczyniu gotuje, a potem na powrót do kotła wlewa. Gdy płyn ten ostygnie tak, że już tylko letni będzie, dodaie się drożdży, i zostawia, żeby dobrze wyrobił. Po należytém wyrobieniu, zlewa się do beczek, dodaie się cokolwiek karuku dla wyklarowania i dobrze się szpuntuie. Piwo iest dobre, ale długo stać nie może, bo kwaśnieie. 10. Gotując odwar z iałowcu, dopóki się nie zgęśnie, otrzymuiemy słodki syrop, w bólach piersi bardzo pomocny. 11. Zostawiając przyprawę bez chmielu, tylko z drożdżami, aby wyrobiła, i zlewając ją do gorzalczanego kotła, będziemy mieli bardzo zdrową i smaczną wódkę. 12. Po odeysciu wódki, osadza się na niéy oléy w perłach, który się czystą bawełną zbiera i do szklanki wyciska. Iedna kropla tego oléiu do wódki wpuszczona, daie iéy wyborny smak i rozgrzewa przeziębione ciało. 13. Z drzewa iałowcowego wypala się oléy, którego wieśniacy używają przeciwko na-

ruszeniu paraliżem, oraz do leczenia ran, i na biegunkę. 14. Z korzenia młodego ialowcu, oraz drzewa wysuszonego, delikatne heblowiny, podobnie iak herbata używane, pomagają na boleści piersi i członków. W Niemczech używają ialowcu: *a.* W ogrodach do sadzenia żywych płotów. *b.* Młode wyrostki odcięte, używane na laski, biczyska, gałęzie, na faszyny. *c.* Jagody ialowcowe rozmaitym sposobem przyprawiają do sosów, do solenia, kadzenia, i wzmacniających infuzji, do spirytusu i wódki, do wędze-

nia mięsa. *d.* W Hollandyi robią z jagód ialowcowych tak nazwaną wódkę *Genievre*, która jest znaczym handlu przedmiotem. *e.* Jagody ialowcowe służą wielkiemy liczbie leśnych ptaków za pokarm, oraz za pojętę do ich łapania. *f.* Nakoniec używane iak herbata, czyszczą piersi i żołądek z flegmy, ściągają nieczystości, ułatwiają odchód zapchanych ostrości i t. p.

Doniesienie litterackie.

W krótkce opuści prassę moją drukarską książeczka pod napisem:

„CUDOWNE NAWROCENIE

IZRAELITY

ALFONSA RATISBONNE,

RODEM Z STRASBURGA,

w Rzymie na dniu dwudziestym Stycznia 1842 r. zaszło.

Według świadectw wiarogodnych osób.

W Lesznie i Gnieźnie.

Nakładem i czcionkami Ernesta Günthera.

Na dobrym papierze, in 8vo. Cena: 1 złp., czyli 5 sgr.

Ważne zdarzenie, które obecnie zwróciło na siebie uwagę całego świata chrześcijańskiego, znajduje się w dziełku tém dokładnie opisane, według pism wiarogodnych osób, które wówczas były w Rzymie przytomne i same w ścisłym związku z nawróconym zostawały, lub też z ust jego własnych to, co się z nim stało, słyszały. Ile nam wiadomo, nie dotąd w polskim języku o tém zdarzeniu nie wyszło; poważamy się przeto tém spieszniej donieść o tém dziełku Szanownej Publiczności, zapewniając, iż każdy czytający tę książeczkę zadowolunionym zostanie.

Ernest Günther,

księgarni i typograf.